

บทที่ 5

1. ทรัพย์สินเอกชน (private property) คืออะไร ?

คือการเป็นเจ้าของที่ดินหรือทรัพย์สินของเอกชน มีปัญหาถกเถียงกันอยู่เสมอว่าควรให้เอกชนมีกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สิน หรือควรให้เป็นของใช้ร่วมกัน หรือเป็นของรัฐตามระบบสังคมนิยม

2. Plato มีความคิดเห็นเรื่องที่ดินควรเป็นทรัพย์สินเอกชนหรือ ? เพราะอะไร ?

Plato เขียนในหนังสือ republic ถือว่าที่ดินเป็นทรัพย์สินใช้ร่วมกันแบบ Communist ไม่มีผู้ใดครอบครองเป็นเจ้าของ แล้วการแย่งชิงที่ดินจะไม่เกิดขึ้น

3. Aristotle มีความคิดเห็นเรื่องทรัพย์สินเอกชนอย่างไร ? เหตุผลอย่างไร?

Aristotle เขาเห็นว่าควรให้เอกชนเป็นเจ้าของทรัพย์สินรวมทั้งที่ดินด้วย มากกว่าให้เป็นทรัพย์สินใช้ร่วมกันเพื่อ

1) เป็นเป็นเจ้าของจะได้ผลดีอย่างมีประสิทธิภาพ เพราะความรู้สึกรักเป็นเจ้าของทรัพย์สินนั้น เป็นสิ่งจูงใจให้เขาหวงแหน ดูแลรักษาและปรับปรุงทรัพย์สินนั้นให้ใช้ประโยชน์ได้เต็มที่ โดยหวังผลตอบแทนจากแรงงานที่เขาใช้ลงไปในการปรับปรุงที่ดินเพื่อปลูกพืชผล ทำกันในที่ดินโดยไม่หวังคนอื่นมาเอาไป

2) ทำให้เกิดสันติสุขในสังคม เมื่อสิ่งจูงใจมีเจ้าของแล้วจะไม่มีใครทะเลาะกันเพื่อแย่งชิงเอาของไปโดยพลการ สังคมจะอยู่เป็นสุข

3) ทำให้เกิดมีอุปนิสัยรักศีลธรรมขึ้นเป็นการพัฒนาศีลธรรมของคนว่าของ ๆ ใคร ๆ ก็หวง ศีลธรรมหรือศาสนามีข้อห้ามลักขโมย

4. บุคคลต่อไปนี้ความเห็นเรื่องทรัพย์สินเอกชนอย่างไร ?

Aquinas นักบวชในศาสนาคริสต์เห็นชอบด้วยกับการให้เอกชนเป็นเจ้าของทรัพย์สินรวมทั้งที่ดิน เพื่อบุคคลนั้นจะได้ดูแลรักษาทรัพย์สินเป็นอย่างดี มีความขยัน ทำให้เกิดประโยชน์และเป็นทางหลีกเลี่ยงการทะเลาะวิวาท แย่งกรรมสิทธิ์กันภายหลัง

Thomas More ในหนังสือ *Utopia* บรรยายถึงสังคมที่มีการใช้ที่ดินร่วมกัน การแบ่งที่ดินเพื่อใช้ผลิตและการแบ่งปันผลผลิตจากที่ดินควรให้ได้รับเท่า ๆ กัน

Godwin เห็นว่าเมื่อให้เอกชนมีกรรมสิทธิ์ในที่ดินแล้วจะเป็นการป้องกันบุคคลอื่นไม่ให้เข้าไปในที่ดินนั้นเพื่อหาอาหารทำเครื่องนุ่งห่มและทำเป็นที่อยู่อาศัย ถ้าเป็นที่ดินสาธารณะแล้วทุกคนมีสิทธิเข้าไปได้ เพราะเป็นของใช้ร่วมกันที่โลกมีอยู่เพื่อประโยชน์แก่ทุกคน

Proudhon กล่าวถึงเอกชนมีกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินว่าทุกคนมีสิทธิที่จะได้รับสิ่งจำเป็นแก่การครองชีพ การแบ่งทรัพย์สินที่เป็นสิ่งจำเป็นนี้ให้เอกชนจึงยังต้องทำอยู่ ส่วนที่ยังไม่แบ่งสรรเป็นสาธารณะเพื่อประชาชนได้ใช้ประโยชน์ทั่วไป เพื่อป้องกันการถูกทำลายหรือทำให้สูญหาย สังคมจึงควรเป็นผู้ถือกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินนั้น

มนุษย์ใช้แรงงานเพื่อให้ที่ดินเกิดผลิตผลแต่ไม่มีสิทธิอย่างใดอย่างหนึ่งในสินค้าที่ผลิตขึ้น ที่ดินมีมูลค่าเพิ่มขึ้นทุกปี เพราะการเอาใจใคร่ดูแลของผู้เช่า แต่ผู้เช่าไม่มีกรรมสิทธิ์ในที่ดินนั้น กรรมสิทธิ์ยังเป็นของเจ้าของที่ดิน ถ้าแรงงานไม่ได้รับค่าตอบแทนจากสิ่งที่แรงงานผลิตขึ้นทั้งหมด แล้วความยุติธรรมยังมีอยู่ ค่าจ้างเป็นต้นทุนจ่ายให้แรงงานเป็นค่ากินอยู่เพื่อมีแรงงานทำงานให้ และผลิตสินค้าให้ต่อไป สังคมเป็นผู้จัดหาวัตถุดิบและฝึกแรงงานให้มีฝีมือ ค่าแรงงานจึงควรเท่ากัน สิ่งใดที่เจ้าของทรัพย์สินได้ไปควรถือเป็นการลักขโมย

MarLand Engels เห็นว่าตราบไคที่ผลิตผลเกิดจากแรงงานเครื่องมือเป็นของคงานเอง คงานควรได้สิ่งที่เขาผลิตขึ้นเรื่อย ๆ แต่ในอารยธรรมสมัยใหม่ ซึ่งเครื่องจักรติดตั้งใช้ในโรงงานใหญ่ เจ้าของโรงงานเป็นผู้ได้รับผลผลิตทั้งหมด ส่วนคงานนั้นได้รับแต่ค่าจ้างแค่พอประทังชีพ เขาเห็นว่าไม่ยุติธรรมเพราะแรงงานผลิตสินค้าขึ้นมา จึงมีมูลค่าเกิดขึ้นแต่คคนอื่นได้รับประโยชน์นั้น เขาทั้ง 2 เห็นว่าเมื่อคน 9 ใน 10 ไม่ได้เป็นเจ้าของทรัพย์สิน เพราะเปลี่ยนเป็นสังคมนิยมให้ทรัพย์สินตกเป็นของรัฐ แรงงานยังคงให้ทำงานเพื่อประโยชน์แก่สังคมยิ่งกว่าประโยชน์ส่วนตน รายได้ที่เกิดจากปัจจัยการผลิต เป็นดอกเบีย ค่าเช่า กำไร ให้ยกเลิกเป็นของรัฐหรือของสังคม

5. บุคคลต่อไปนี้มีความคิดเห็นเรื่องค่าเช่าอย่างไร ?

Turgot แห่งสำนัก Physiocrats นิยามค่าเช่าว่า ผลิตผลทั้งหมดจากที่ดินเมื่อหักค่าแรงงาน ค่าวัสดุใช้ในการเพาะปลูก ค่าพันธุ์พืชที่เป็นต้นทุนเหลือเป็นส่วนเกิน ค่าเช่าตกเป็นของเจ้าของที่ดิน

Adam Smith มีแนวคิดเรื่องค่าเช่าอยู่ 3 ประการ

- 1) เห็นด้วยกับลัทธิ Physiocrats ที่ว่าที่ดินผลิตส่วนเกินเหลือจากใช้จ่ายให้แก่แรงงานและทุนส่วนเกินนี้คือ ค่าเช่า
- 2) ค่าเช่าเป็นค่าบำรุงที่จ่ายเพื่อยั่วยู่ให้เจ้าของปรับปรุงใช้และลงทุนทำที่ดินให้อุดมสมบูรณ์เกิดผลิตผลมากที่สุดเท่าที่จะปล่อยให้เป็นที่ดินเลวหรือใช้ไปในทางที่ไม่เกิดผลิตผล
- 3) ค่าเช่าคือเป็นผลจากการผูกขาดถือครองที่ดินตามธรรมชาติแล้ว เมื่อที่ดินมีมากผู้ที่ใช้แรงงานถากถางทำที่ดินให้เกิดประโยชน์ขึ้นยอมเป็นเจ้าที่ดิน และผลิตผลที่เขาทำขึ้นทั้งหมด แต่เมื่อที่ดินมีผู้ครอบครองหมด อันเป็นการผูกขาดค่าเช่าจึงเกิดขึ้น เพราะเจ้าของที่ดินมีอำนาจตามกฎหมายที่จะได้รับส่วนแบ่งจากผลิตผลที่เกิดขึ้นจากที่ดิน คือ ค่าเช่า

Henry George (1838-1893) ชาวอเมริกันเป็นลูกเจ้าของโรงพิมพ์เรื่องเกี่ยวกับศาสนา ในเมืองฟิลาเดลเฟีย เขาได้รับประสบการณ์จากการท่องเที่ยว การผจญภัยทางการเมืองระยะหนึ่ง เขาสังเกตเห็นที่ดินและมีการสร้างทางรถไฟที่เมืองฟิลาเดลเฟีย ทำให้ที่ดินมีราคาแพงขึ้นกว่าปกติ ประกอบกับความยากจนที่มีอยู่รอบเขาและที่ประสบกับเขาเองเมื่อยังหนุ่ม คลังใจให้เขาเขียนหนังสือ "ความก้าวหน้าความยากจน" (1879) ชีวิตบั้นปลายของเขาคือ เป็นอาจารย์และนักหนังสือพิมพ์อันเป็นทางเผยแพร่แนวความคิดของเขา *George* คิดทฤษฎีขึ้นว่าความยากจนจะเพิ่มมากขึ้น ค่าจ้างจะต่ำลงทั้ง ๆ ที่ผลิตผลและความมั่งคั่งเพิ่มขึ้น เพราะที่ดินอันเป็นแหล่งของความมั่งคั่งทั้งหลาย และเป็นแหล่งทำงานผลิตของคนงานมีการผูกขาดแรงงานเป็นผู้มีสิทธิในทรัพย์สิน เฉพาะส่วนที่ผลิตได้เท่านั้น เขาสรุปว่ามนุษย์ไม่มีสิทธิใด ๆ ในสิ่งที่เขาไม่ได้ผลิตขึ้น ดังนั้นมนุษย์จึงต้องใช้ที่ดินได้โดยการเช่า เพราะเขาไม่ได้สร้างที่ดินขึ้น สังคมเท่านั้นเป็นผู้รับผิดชอบในการให้เช่าและขึ้นค่าเช่าเมื่อเอกชนต้องเช่าที่ดินและเสียค่าเช่า เขาจึงยากจนและยับยั้งความก้าวหน้า เขาจึงเสนอแนะให้รัฐบาลเล็กเก็บภาษี เพราะทำให้ผู้ถูกเก็บท้อใจ ควรเก็บแต่ภาษีที่ดินเท่านั้น โดยเอาค่าเช่ามาเป็นภาษีเดียวเพราะค่าเช่าถือเป็นส่วนที่เพิ่มขึ้น โดยไม่ได้ลงทุนลงแรงหามา มีผู้วิจารณ์ว่า เก็บค่าเช่าเป็นภาษีได้น้อย รัฐมีทางใช้จ่ายอยู่มากไม่เพียงพอ และวิธีการเก็บยังยุ่งยาก

6. ลัทธิผู้มองในแง่ร้ายคืออะไร ? มีใครบ้างเป็นผู้อธิบาย เกิดในประเทศอะไร สภาพของประเทศนั้นเป็นอย่างไรจึงทำให้เกิด

คือลัทธิที่มีแนวคิดเรื่อง ปัญหาประชากรในทางตรงกันข้ามกับกลุ่มผู้มองในแง่ดี ลัทธิที่เกิดในอังกฤษมีผู้อธิบายคือ *Malthus Ricardo* ขณะนั้นอังกฤษประสบปัญหาเรื่องค่าเช่าเกิดขึ้นหลายแห่ง เพราะประชากรอังกฤษเพิ่มเร็ว ผลิตข้าวโพดไม่พอบริโภค เพื่อให้ข้าวโพดจากต่างประเทศเข้ามาขายในอังกฤษได้ง่าย อังกฤษจึงกับยกเลิกการเก็บภาษี ควรสั่งเมล็ดข้าวโพดเข้าประเทศ

Malthus Ricardo เป็นว่าการเพิ่มของประชากรมาก ทำให้ที่ดินถูกครอบครองมากทำให้เกิดค่าเช่า และอาหารขาดแคลน ประชากรล้มตาย เพราะขาดอาหาร

และโรคระบาด เพิ่มประชากรในครอบครัวเกษตรกรจนผลิตได้น้อย เพราะที่ดินเสื่อมคุณภาพไปตามกฎผลที่ได้ย่อมลดน้อยถอยลง ค่าเช่าเกิดจากที่ดินมีหลายคุณภาพ เมื่อใดที่ดินเลวนำมาเพาะปลูกที่ดินดีกว่ามีค่าเช่าเป็นส่วนเกินตกแก่เจ้าของที่ดิน

7. บุคคลต่อไปนี้มีความคิดเห็นทางมองในแง่ร้ายเพราะอะไร ?

Multhus เห็นว่าประชากรมักเพิ่มเร็วกว่าอาหารที่ผลิตได้ ความต้องการผลผลิตทางเกษตรจึงเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ จนทำให้ที่ดินถูกครอบครองมาก คนที่ยังไม่มีที่ดินหรือที่ดินน้อยจะหาเช่าเพิ่ม ยั่งยืนวันเข้าคนอยู่แออัดขึ้นในไร่นามีคนเพิ่ม แต่มีที่ทำกินเท่าเดิม จึงประสบปัญหาผลที่ได้ลดน้อยลง ประชากรเกินอาหารไม่สมบูรณ์ และโรคระบาด

Ricardo เห็นว่าค่าเช่าคือส่วนแบ่งของผลิตผลที่เกิดจากที่ดิน และจ่ายให้แก่เจ้าของที่ดินและจ่ายให้แก่เจ้าของที่ดิน ที่ยอมให้ใช้ที่เพาะปลูก จะไม่มีค่าเช่าที่ดินสมบูรณ์เท่า ๆ กันมีมากพอที่จะแบ่งปันให้มนุษย์ เมื่อประชากรเพิ่มเป็นเหตุให้ที่ดินมีคุณภาพด้อยกว่า ตั้งอยู่ในที่ได้ประโยชน์น้อยกว่า นำมาเพาะปลูก ค่าเช่าจึงเกิดขึ้น สมมติว่าที่ดินมีคุณภาพแตกต่างกัน 3 ชั้น ชั้น 1 ดีที่สุด ชั้น 2 ปานกลาง ชั้น 3 เลว สมมติว่าประชากรเพิ่มขึ้น ทำให้ต้องการอาหารเพิ่มขึ้น จึงจำเป็นต้องเพาะปลูกในที่ดินมีคุณภาพชั้น 2 มาก เพราะต้องเพิ่มค่าแรงงานค่าขนส่งพลอยทำให้ราคาพืชผลเพิ่ม ต้นทุนการผลิตของที่ดินชั้น 1 จะน้อยกว่าที่ดินชั้น 2 เป็นผลให้มีส่วนเกินจากที่ดินชั้น 1 ถึง 2 Ricardo เห็นว่าส่วนเกินนี้ คือ ค่าเช่า ถ้าประชากรเพิ่มอีก ที่ดินชั้น 3 จะนำมาใช้ผลิตอีก ค่าเช่าชั้น 1, 2 จะเพิ่มขึ้น ราคาพืชผลสูงขึ้น เพราะที่ดินเลว ถ้าหากแก่การเพาะปลูก ย่อมเสียค่าแรงงานเพิ่ม เขากล่าวว่า "ราคาข้าวโพดที่จริงแล้วไม่สูงเพราะต้องรวมค่าเช่าเข้าไปด้วย จึงทำให้ราคาแพงขึ้น เหตุที่เสียค่าเช่าเพราะข้าวโพดผลิตได้มากจากที่ดินดี"

8. ลัทธิผู้มองในแง่ดีคืออะไร ?

ลัทธิที่มีแนวความคิดเกี่ยวกับเรื่องค่าเช่าในแง่ดีมี Carey และ Bastiat เป็นผู้อธิบาย

9-10. ที่ว่า Carey เป็นผู้มองในแง่ดี ในเรื่องอะไร ? มีความคิดเห็นอย่างไร ?

Carey เป็นผู้มองในแง่ดี โดยพยายามด้าน

1) ในกฎผลที่ได้ย่อมลดน้อยถอยลง ของ Ricardo ที่ว่าเพราะประชากรเพิ่มมากขึ้นผลผลิตเฉลี่ยทางเกษตรย่อมลด

Carey คำนวณว่า ประชากรเพิ่ม การตั้งชุมชนใหม่ ต้องทำในที่รกร้างก่อน ถางป่าให้เตียน จัดระบบการชลประทานต้องใช้แรงงานจำนวนมาก และทำอยู่หลายปี จึงทำให้ดินอุดมสมบูรณ์ผลที่ได้ย่อมไม่ลดน้อยถอยลง

แต่การเปรียบเทียบของ 2 คนนี้ ไม่ได้ตั้งอยู่บนมูลฐานเดียวกัน กล่าวคือ Carey เขียนเรื่องนี้ เมื่อมีการตั้งนิคมใหม่ มีการถางป่าแต่ Carey เขียนเรื่องนี้เมื่อตอนที่เมืองตั้งขึ้นแล้วเป็นเวลานาน

2) ในเรื่อง ทฤษฎีประชากร ของ Malthus เขาคำนวณว่า การเพิ่มของประชากรกลับจะส่งผลให้ ผลผลิตเพิ่ม เพราะเป็นการเพิ่มแรงงาน (แขนมือในการผลิต) ยังมีที่ดินสำหรับการขยายการเพาะปลูกอยู่แล้ว การผลิตย่อมมากขึ้นเรื่อย ๆ อนาคตกลับจะเป็นเวลาที่สุขสบายมากกว่าการมาคอยแล้วกลัวสงคราม ความอดอยาก Carey ว่า ทฤษฎีของ Malthus จะเป็นจริงแต่ในเฉพาะเมืองเก่าที่ประชากรเพิ่มมากเกินไป และ ไม่มีที่ดินให้ขยายการปลูก

11. Bastiat เป็นผู้มองในแง่ดี เพราะเขามีความเห็นอย่างไร ?

เขามีความเห็นในแง่ที่ว่า

1) ที่ดินที่มีอยู่ตามธรรมชาติเป็นของกำนัลที่ได้เปล่าจากธรรมชาติ แต่การจะให้ได้ผลผลิตขึ้นมา มนุษย์ต้องใช้แรงงานเมื่อทำเกษตรกรรม

2) ผลผลิตทางเกษตรกรรมควรมีราคาสูงกว่า ต่อแรงงานที่ใช้ในการผลิต

3) ในเรื่องค่าเช่า เขาคิดเหมือน Carey คือ ค่าเช่าเป็นค่าใช้จ่ายที่ให้แก่นักงานในการปรับปรุงที่ดินให้เหมาะแก่การเพาะปลูก

12. สูตรในการคำนวณหาระยะทางจากที่อยู่ไปยังไร่นาของ Thunen เป็น
อย่างไร จึงจะมีรายได้คุ้มทุน

$$R = \frac{[PQ - CQ - TD]}{D}$$

R = รายได้สุทธิของชาวนาต่อ 1 ถัง (ให้ R=0 เพราะต้องการรายได้คุ้มทุน)

P = ราคาตลาดของข้าวต่อ 1 ถัง (P=10 บาท)

Q = ปริมาณข้าวที่ขนไปขายตลาด (Q=20 ถัง)

C = ต้นทุนการผลิตข้าวต่อถัง (C=5 บาท)

T = ค่าขนส่งต่อถัง (T=4 บาท)

D = ระยะทางจากที่อยู่ไปตลาด (กม.)

การคำนวณ จากตัวอย่าง

จากสูตร $R = \frac{[PQ - CQ - TD]}{D}$

$$RQ = PQ - CQ - TD$$

$$TD = PQ - CQ - RQ$$

$$D = [PQ - CQ - RQ] / T$$

แทนค่าสูตรได้ (R = 0) $D = \frac{[(10 \times 20) - (5 \times 20)]}{4}$

แสดงว่า ถ้าต้องการรายได้คุ้มทุนจะต้องเป็นที่อยู่ห่างไกลตลาด 25 ก.ม.
ถ้าอยู่ใกล้กว่านี้ก็มีกำไรมากขึ้น แต่ถ้าไกลกว่านี้ก็จะขาดทุน

13. จงวิจารณ์ว่า Thunen มีความคิดเห็นถูกในแง่ใด สภาพเป็นแบบนี้ถูกต้อง
หรือไม่ในปัจจุบันทำได้เพียงใด

Thunen มีความคิดเห็นถูกในแง่ของสถานที่ตั้ง ซึ่งเขาจัดได้ดี แต่ละจุดไม่
ห่างจากศูนย์กลางมาก ค่าขนส่งจึงไม่แตกต่างกันนัก ทำให้เกษตรกรมีกำไรดีขึ้น

สภาพของไทยเป็นไปตาม Thunen ได้บ้างแต่ไม่สมบูรณ์ กล่าวคือ มีการรวมเป็นหมู่บ้าน มีตลาด โรงเรียน วัด ฯลฯ แต่ไม่อาจจัดให้เป็นวงแหวนในการทำนาและเลี้ยงสัตว์ได้ บางคนต้องไปทำนาอยู่ที่ไกล ค่าขนส่งแพง กำไรน้อย ชาวนาจึงไม่ร่ำรวยนัก

14. Thunen มีความคิดเห็นเรื่อง ทฤษฎีค่าเช่า อย่างไร ?

เขาเห็นว่าที่ดินอยู่ห่างไกลชุมชน ค่าขนส่งย่อมแพง ทำให้ผลผลิตที่ได้ไม่เหลือพอเป็นค่าเช่า (เพราะค่าเช่าเป็นส่วนที่เหลือจาก ดอกเบี้ย ค่าขนส่ง และต้นทุนอื่น ๆ แล้ว)

ดังนั้นราคาพืชผลจึงสำคัญต่อค่าเช่ามาก ถ้าราคาพืชผลสูง ค่าเช่าที่ได้ก็สูง ถ้าราคาพืชผลต่ำ ค่าเช่าที่ได้ก็ต่ำด้วย ถ้าตั้งราคาเท่ากันหมด ผู้ผลิตที่อยู่ไกลจะขายได้ไม่เหลือเป็นค่าเช่าเลย ผู้ที่อยู่ใกล้จึงจะมีส่วนเหลือเป็นค่าเช่าได้

15. จงอธิบายถึง ความหมายของส่วนเพิ่มโดยไม่ออกแรงออกทุนทำ (unearned increment)

unearned increment คือมูลค่าเพิ่มของที่ดินซึ่งเกิดจาก พลเมืองเพิ่ม ถนนตัดผ่าน การชลประทานถึงโดยที่เจ้าของไม่ต้องลงทุนลงแรงในที่ดินนั้นเลย

16. การปฏิรูปที่ดิน (Land Reform) คืออะไร ?

การปฏิรูปที่ดิน คือการที่รัฐทำเอาที่ดินมาจัดสรรให้แก่ เกษตรกรผู้ทำกินได้เข้าถือครองเป็นเจ้าของในที่ดินนั้น

ลักษณะสำคัญคือ ให้เอกชนที่เป็นเกษตรกรโดยแท้จริง ได้มีที่ดินเป็นของตนเองแต่ไม่ให้มีมากเกินไปจนความจำเป็น โดยรัฐเป็นผู้ดำเนินการจัดแบ่งตามที่เห็นสมควร

17. Land Reform บุคคลต่อไปนี้มีความเห็นอย่างไร

Gossen มีความเห็นว่า ความก้าวหน้าทางอุตสาหกรรมดำเนินไปไม่สะดวกเพราะ

- ไม่มีทุน
- เอกชนมีกรรมสิทธิ์ในที่ดิน

เขาเสนอให้แก้ไขโดยการ

- สนับสนุนให้ธนาคารของรัฐเป็นผู้ออกทุนให้กู้แก่ผู้ประกอบการ
- ให้เก็บภาษีที่ดินเป็นของรัฐ
- การโอนที่ดิน หรือ ทรัพย์สินใดให้เป็นของรัฐ รัฐต้องจ่ายมูลค่าที่ดินและมูลค่าอื่น ๆ แก่เจ้าของทรัพย์สินด้วย

Walras เขาเสนอความเห็นว่

- สนับสนุนให้รัฐซื้อที่ดินโดยจ่ายเป็นพันธบัตร แก่เจ้าของที่ดินตามมูลค่าปัจจุบัน
- ให้รัฐเป็นผู้เก็บค่าเช่าที่ดินและทรัพย์สิน เพื่อเป็นค่าไถ่ถอนพันธบัตรคืน

